

מיצ"ב

מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית

זבולון

**נתוני המיצ"ב של הרשות המקומית
בטווח השנים תשס"ח – תשע"ז**

דיווח תוצאות מבחני ההישגים בסולם רב-שנתי

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) מתכבדת להגיש לך דוח ובו ריכוז נתונים ממבחני ההישגים וסקרי האקלים והסביבה הפדגוגית של תלמידים ומורים בבתי-ספר **ברשויות המקומיות שהשתתפו במיצ"ב** בשנה"ל תשע"ז. נתוני המיצ"ב המדווחים כוללים ממצאים ממבחני הישגים ומשאלוני אקלים וסביבה פדגוגית. המיצ"ב – "מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית" – מספק למנהל בית-הספר ולאנשי צוותו מערכת מדדים המסייעים לקבוע יעדים בית-ספריים לשם בקרה וניטור של התהליך הלימודי ולשם הקצאה יעילה של משאבים. בה בעת, המיצ"ב מספק גם תמונת מצב מערכתית ברמות שונות (ארצית, מחוזית ורשותית).

מטרת דוח זה היא לתת תמונה מקיפה ושיטתית של מערכת החינוך הרשמית ברשות המקומית בשנה זו. הדוח מורכב מארבעה חלקים. שני חלקים עוסקים במבחני ההישגים בבתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים: חלק א. תמונה מורחבת של ההישגים בשנה"ל תשע"ז, חלק ב. תמונה רב-שנתית של ההישגים בשנים תשס"ח-תשע"ז. שני חלקים נוספים עוסקים בנושאי **האקלים הבית-ספרי והסביבה הפדגוגית**: חלק ג. תמונה מורחבת בשנה"ל תשע"ז ותמונה רב-שנתית בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי ספר היסודיים וחטיבות הביניים, חלק ד. תמונה מורחבת בשנה"ל תשע"ז ותמונה רב-שנתית בשנים תשע"ד-תשע"ז בחטיבות העליונות.

על פי מתכונת המיצ"ב המעודכנת חולקו בתי-הספר היסודיים, חטיבות הביניים והחטיבות העליונות לשלוש קבוצות ארציות (1, 2, 3). כל קבוצה מבין שלוש הקבוצות היא מדגם מייצג של כלל בתי-הספר בארץ. בתי-הספר המשתייכים לכל קבוצה משתתפים במיצ"ב החיצוני אחת לשלוש שנים. בתשע"ז השתתפו במיצ"ב בתי-הספר שנכללו בקבוצה 3. פרטים נוספים על מתכונת המיצ"ב המעודכנת מפורסמים באתר ראמ"ה <http://rama.education.gov.il>. חלוקת בתי-הספר לקבוצות המיצ"ב התחשבה בפיזורם על פני הרשויות המקומיות. ברשות מקומית **קטנה** נכללו כל בתי-הספר ברשות בקבוצה, כך שכל בתי-הספר ברשות משתתפים במיצ"ב אחת לשלוש שנים; ברשות מקומית **בינונית** חולקו בתי-הספר ברשות לשתי קבוצות (מחצית מבתי"ס ברשות בכל אחת מהקבוצות), כך שהרשות משתתפת בשנתיים מתוך שלוש השנים הנכללות במחזור המיצ"ב; ברשות מקומית **גדולה** חולקו בתי-הספר לשלוש קבוצות מיצ"ב, כך שמדי שנה משתתף במיצ"ב שליש אחר של בתי-הספר ברשות. דוח זה נוגע לרשות קטנה.

דוחות המיצ"ב כוללים נתונים רבים ומגוונים על מבחני המיצ"ב החיצוני ועל שאלוני האקלים והסביבה הפדגוגית שהועברו בבתי-הספר. **ממצאי מבחני ההישגים** במיצ"ב נועדו לבחון באיזו מידה עומדים תלמידי בתי-הספר היסודיים ותלמידי חטיבות הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: שפת אם (עברית/ערבית), מתמטיקה, אנגלית ומדע וטכנולוגיה. המבחנים בשפת אם, באנגלית ובמתמטיקה הועברו בכיתות ה' ו-ח'. במקצוע מדע וטכנולוגיה נערך מבחן בכיתות ח' בלבד. בשנים שבהן לא נערך מבחן חיצוני בבית-הספר המבחנים בכל המקצועות נשלחים לבית-הספר להעברה במתכונת פנימית (מיצ"ב פנימי). כדי להעניק פשר לנתונים הרשותיים מוצגים נתונים ארציים מקבילים של קבוצות ההשוואה (בהתאם להרכב בתי-הספר ברשות): כלל בתי-הספר בארץ, בתי-ספר דוברי השפה (עברית/ערבית) וסוג הפיקוח (ממלכתי/ממ"ד) בבתי-ספר דוברי עברית. כמו כן, דיווח נתוני המיצ"ב כולל ניתוח הממצאים לפי מאפייני רקע חברתי-כלכלי.

ממצאי האקלים והסביבה הפדגוגית במיצ"ב נועדו לספק תמונת מצב רשותית כפי שהיא עולה מהשאלונים שהועברו לתלמידים ומהראיונות שנערכו עם המורים בבתי-הספר ברשות. נתונים אלה מוצגים בליווי נתונים ארציים רלוונטיים (כמפורט לעיל) וכוללים אף הם השוואות רב-שנתיות. לאורך השנים עודכנה מתכונת הדיווח בדוח זה ונכללים בו גם נושאים שלא דווחו עד כה. בתשע"ה עודכנו הסקרים והורחבו להיבטים נוספים ומגוונים של התהליכים החינוכיים כמו הטמעת פרקטיקות הוראה-למידה-הערכה (הל"ה). בתשע"ז נוספו שאלות חדשות הבוחנות היבטים של קישור הלמידה לנושאים חברתיים ולפעילות חברתית של תלמידים.

הדוח המוגש לכם הוא פרי עבודה של צוות ראמ"ה ועמו שותפים רבים: שלוש החברות הזכייניות – מטח (פיתוח המבחנים), טלדור (תפעול המבחנים), המרכז הארצי לבחינות ולהערכה (עיבוד הנתונים); ועדות ההיגוי בכל תחום דעת (שכללו את המפמ"ר או את נציגו, וכן אנשי אקדמיה, נציגים ממטה המשרד ומדריכים ומורים ממגזרים שונים); נציגי מטה משרד החינוך בתחום האקלים הבית-ספרי (האגף לחינוך יסודי, האגף לחינוך על-יסודי, שפ"י ומינהל חברה ונוער) ויועצים ממאגר המומחים של ראמ"ה. תודתנו נתונה לכולם.

אנו מקווים שהתובנות שעולות מדוח זה יסייעו ליישם טוב יותר עקרונות של תרבות בית-ספרית התומכת בתהליכי הוראה ולמידה איכותיים ומעמיקים, לקדם את מערכת החינוך ובכך לאפשר לכל ילדה וילד בישראל למצות את מיטב יכולתם.

ב ב ר כ ה ,

ח. אלקמן

ד"ר חגית גליקמן

מנכ"לית ראמ"ה

4	הקדמה
1	המבחן בעברית לכיתות ה' – הישגי התלמידים ברשות
2	המבחן בעברית לכיתות ח' – הישגי התלמידים ברשות
3	המבחן בערבית לכיתות ה' – הישגי התלמידים ברשות
4	המבחן בערבית לכיתות ח' – הישגי התלמידים ברשות
5	המבחן במתמטיקה לכיתות ה' – הישגי התלמידים ברשות
6	המבחן במתמטיקה לכיתות ח' – הישגי התלמידים ברשות
7	המבחן באנגלית לכיתות ה' – הישגי התלמידים ברשות
8	המבחן באנגלית לכיתות ח' – הישגי התלמידים ברשות
9	המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' – הישגי התלמידים ברשות
21	תיאורי המבחנים בשנת תשע"ז

הקדמה

מבחני המיצ"ב נועדו לבדוק באיזו מידה עומדים תלמידי בתי-הספר היסודיים ותלמידי חטיבות הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: שפת אם (עברית/ערבית), מתמטיקה, אנגלית ומדע וטכנולוגיה. בכל מקצוע ליוותה את פיתוח המבחנים ועדת היגוי שכללה את המפמ"ר להוראת המקצוע או את נציגו, וכן אנשי אקדמיה, מפקחים, מדריכים ומורים להוראת המקצוע. במקצועות שפת אם, מתמטיקה ואנגלית נבחנו תלמידי כיתות ה' ו-ח' ובמדע וטכנולוגיה – תלמידי כיתות ח' בלבד. המבחנים הועברו במהלך מרץ-יוני 2017.

על פי מתכונת המיצ"ב המעודכנת בתי-הספר היסודיים וחטיבות הביניים חולקו לשלוש קבוצות ארציות (1, 2, 3). כל קבוצה מבין שלוש הקבוצות היא מדגם מייצג של כלל בתי-הספר בארץ. בתי-ספר המשתייכים לכל קבוצה משתתפים במיצ"ב החיצוני אחת לשלוש שנים ובבחינים בשנה זו בכל מבחני המיצ"ב החיצוני. בתשע"ז השתתפו במבחני המיצ"ב החיצוני בתי-הספר שנכללו בקבוצה 3. פרטים נוספים על מתכונת המיצ"ב המעודכנת מפורסמים באתר ראמ"ה <http://rama.education.gov.il>.

חלוקת בתי-הספר לקבוצות המיצ"ב התחשבה בפיזורם על פני הרשויות המקומיות. ברשות מקומית **קטנה** נכללו כל בתי-הספר ברשות בקבוצה, כך שכל בתי-הספר ברשות משתתפים במיצ"ב אחת לשלוש שנים; ברשות מקומית **בינונית** חולקו בתי-הספר ברשות לשתי קבוצות (מחצית מתלמידי הרשות בכל אחת מהקבוצות), כך שהרשות משתתפת בשנתיים מתוך שלוש השנים הנכללות במחזור המיצ"ב; ברשות מקומית **גדולה** חולקו בתי-הספר לשלוש קבוצות מיצ"ב, כך שמדי שנה משתתף במיצ"ב שלישי אחר של תלמידים ברשות.

הרשות המקומית זבולון מסווגת על פי מספר בתי-הספר שבתחומה כרשות קטנה.

נתוני המיצ"ב של בתי-הספר היסודיים וחטיבות הביניים כוללים נתונים רבים ומגוונים על מבחני המיצ"ב החיצוני ועל שאלוני האקלים והסביבה הפדגוגית שהועברו בבתי-הספר. **ממצאי מבחני ההישגים במיצ"ב** נועדו לבחון באיזו מידה עומדים תלמידי בתי-הספר היסודיים ותלמידי חטיבות הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה. בשנים שבהן לא נערך מבחן חיצוני בבית-הספר המבחנים בכל המקצועות נשלחים לבית-הספר להעברה במתכונת פנימית (מיצ"ב פנימי).

בדוח הנוכחי מדווחים הישגי הרשות המקומית במבחנים החיצוניים בשנים תשס"ח-תשע"ז בכל אחד ממקצועות הליבה: שפת אם (עברית/ערבית), מתמטיקה, אנגלית ומדע וטכנולוגיה (כיתות ח'). בכל אחד מהפרקים מוצגים נתוני הרשות המקומית הנוגעים למבחן במקצוע אחד ובשכבת גיל אחת. הנתונים המדווחים בפרקים אלה מוצגים הן ברמת **כלל הנבחנים** ברשות והן בחלוקה **למגזרי השפה** (בתי-ספר דוברי עברית ובתי-ספר דוברי ערבית) כאשר הדבר רלוונטי. לצד נתוני הרשות מוצגים נתונים ארציים מקבילים. נוסף על כך, מוצגים לצד הממוצעים הרשתיים נתונים מקבילים בקרב בתי-הספר דוברי השפה (דוברי עברית/ערבית) ברשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה (ר' פירוט בעמ' הבא). הנתונים המדווחים בדוח זה מחושבים **ברמת התלמיד**, כלומר כאשר יחידת הניתוח היא התלמיד. כך למשל, מוצג ממוצע הישגי התלמידים ברשות המקומית במבחן מסוים בהשוואה לממוצע המקביל בקרב כלל התלמידים בארץ.

כדי לאפשר **השוואה רב-שנתית** של ציוני המיצ"ב, הנהיגה ראמ"ה **מערך כיול** סטטיסטי של ציוני המבחנים שמתרגם את הציונים בכל שנה לסולם מיצ"ב רב-שנתי. מטרת סולם זה היא לאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים. בדוח הרב-שנתי מוצגים נתוני ההישגים במבחני המיצ"ב ברשות לאורך השנים שבהם היא השתתפה במיצ"ב. תמונה רב-שנתית של הישגי התלמידים ברשות בשנים תשס"ח-תשע"ז מוצגת בדוח בהשוואה לתמונה הארצית. הנתונים מדווחים במונחי **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**. נדגיש כי בכל מקרה (גם כאשר

מופעל הליך הכיול) אין אפשרות לערוך השוואות ישירות בין מבחנים במקצועות שונים, לא באמצעות הציונים בסולם ציוני הגלם ולא באמצעות הציונים בסולם הרב-שנתי.

במהלך חישוב הציונים, ובמטרה להבטיח את אמינותם, ראמ"ה העמיקה השנה את הבדיקות בנוגע לטוהר הבחינות. הליך חישוב נתוני המיצ"ב כלל בדיקה נרחבת לאיתור ההפרה של טוהר בחינות. נתוני התלמידים בבתי-ספר שעלה בהם חשד לפגיעה בטוהר הבחינות אינם נכללים בחישוב הנתונים של אותו מבחן בכל הרמות המדווחות, ובתי-ספר שנמצאה בהם עדות לפגיעה בטוהר הבחינות מטופלים על פי נוהל משמעותי, כנדרש. הדוח הבית-ספרי מכיל הערה ברורה בדבר הפרה של טוהר הבחינות. הנתונים הארציים והרשותיים המדווחים בדוח הנוכחי אינם כוללים את נתוניהם של בתי-הספר שנמצאה בהם פגיעה בטוהר הבחינות.

במבחני המיצ"ב נבחנו גם תלמידים **בעלי צרכים מיוחדים** הלומדים בכיתות רגילות בחינוך הרגיל: עולים חדשים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים ומתקשים עדיין בשפה העברית, תלמידים בעלי לקויות למידה ותלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב (להלן "משולבים"). תלמידים אלו נבחנו באותם נוסחי מבחן כמו עמיתיהם לכיתה אך בתנאי היבחנות מותאמים (פרט למבחן בשפת אם שבו הם נבחנו ב"כיתות האם" – הכיתות הרגילות). תלמידי בתי-הספר החרדיים השתתפו במיצ"ב באופן חלקי ונבחנו במבחנים בעברית ובמתמטיקה לכיתות ה' בלבד. נתוני ההישגים המדווחים בדוח הנוכחי כוללים את נתוני התלמידים שדווחו על ידי בתי-הספר כבעלי לקויות למידה, אך אינם כוללים את נתוניהם של תלמידים הזכאים לתמיכה מתכנית השילוב ושל נבחנים עולים הנמצאים בארץ בין שנה אחת לשלוש שנים. כמו כן, לא נכללים נתוניהם של תלמידי בתי-הספר החרדיים.

לתשומת לבך

- נתונים רשתיים אינם מדווחים במסגרת הדוח הנוכחי כאשר מספר המשיבים בקבוצת הדיווח קטן מ-25. במקרים אלה לא מדווחים הנתונים הרשתיים בלוחות ובתשימים ובמקומם מוצג הסימון "-".
- במקרים שבהם לא מדווחים נתוני תשע"ז של קבוצת דיווח נתונה (כגון דוברי עברית/ערבית ברשות) – לא מדווחים בעבורה גם נתוני העבר.

הניתוח של פי הרקע החברתי-כלכלי של תושבי הרשות ואופן חישובו

נתוני המיצ"ב הארציים בשנים תשס"ח-תשע"ז מצביעים על קשר בין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים לבין הישגיהם במבחני המיצ"ב. זאת ועוד, ממצאים אלה מראים כי הפערים בין תלמידים מרמות חברתיות-כלכליות שונות ניכרים כבר בהישגים במבחנים בשפת אם. חשוב, אפוא, לבחון את הישגי התלמידים ברשות המקומית גם לפי הרקע החברתי-כלכלי המאפיין את תושבי הרשות ואת תלמידיה. לשם כך, בדוח הנוכחי מדווחים לצד הממוצעים הרשתיים גם ממוצעי קבוצת ההשוואה החברתית-כלכלית, הכוללת רשויות מקומיות מאותו מגזר שפה הדומות לרשות זו ברקע החברתי-כלכלי של תושביהן (להלן, "דוברי עברית/ערבית ברשויות מרקע דומה").

החל משנת תשע"ו סיווג הרשויות בדוח מבוסס על הסיווג העדכני של הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים, כפי שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנת 2016. לפירוט נוסף על שיוך הרשויות לעשרה אשכולות חברתיים-כלכליים ר' הודעה: "אפיון רשויות מקומיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2013" באתר הלמ"ס בקישור:

http://cbs.gov.il/reader/newhodaot/hodaa_template.html?hodaa=201624330

בשנים תשע"ג-תשע"ה היה תקף סיווג הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנת 2013 ועליו מבוססים הדוחות בשנים אלו. ר' הודעה: "אפיון יחידות גאוגרפיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2008" בקישור:

http://cbs.gov.il/reader/newhodaot/hodaa_template.html?hodaa=201324087

בשנים תשס"ח-תשע"ב היה תקף הסיווג שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנת 2009 ועליו מבוססים הדוחות בשנים אלו. ראה הודעה "אפיון הרשויות המקומיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2006" בקישור:

http://www.cbs.gov.il/reader/newhodaot/hodaa_template.html?hodaa=200

לשם ניתוח נתוני המיצ"ב קובצו עשרת האשכולות החברתיים-כלכליים לשלוש קבוצות רקע חברתי-כלכלי: נמוך, בינוני וגבוה, וכל רשות שויכה לאחת משלוש קבוצות אלו.

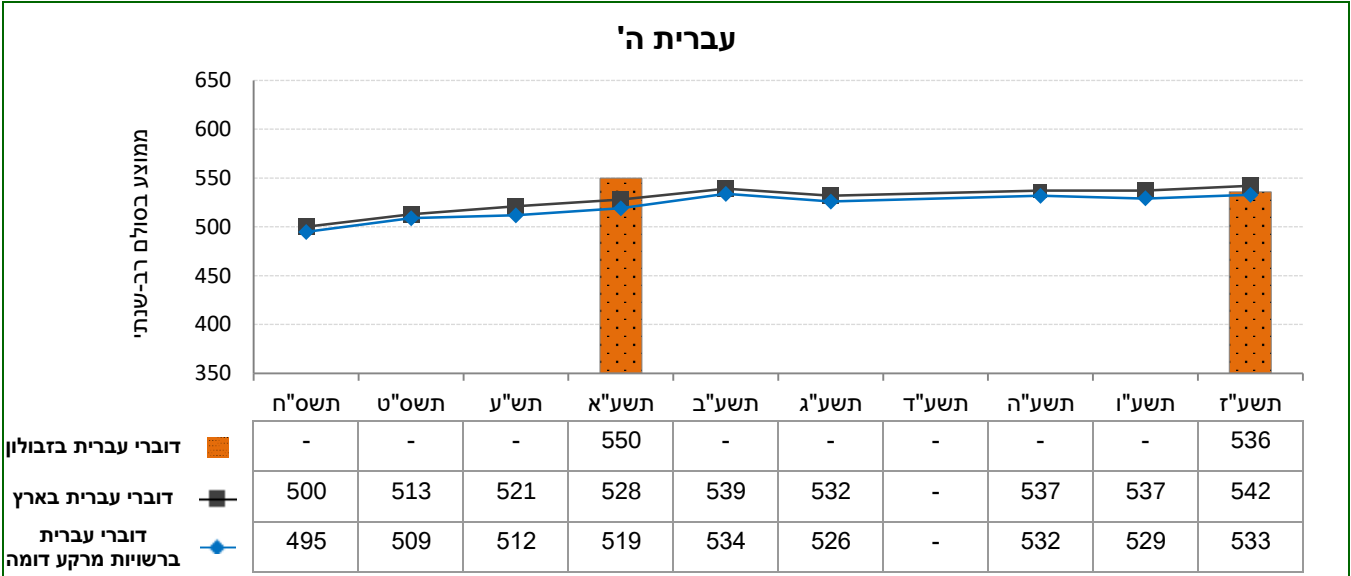
יש לציין כי במקצת הרשויות חל שינוי בסיווג האשכול החברתי-כלכלי בפרסום האחרון של הלמ"ס, ובעקבות זאת השתנתה קבוצת הרשויות הדומות מבחינה חברתית-כלכלית שהן מושוות אליה. לדוגמה, רשות שסווגה בשנים תשע"ג-תשע"ה באשכול למ"ס הנכלל בקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי בינוני משויכת בסיווג החדש לקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי גבוה. במקרה זה, נתוני הרשות בשנים תשע"ג-תשע"ה מושווים לקבוצת הרשויות הדומות מרקע חברתי-כלכלי בינוני, בעוד נתוני תשע"ו-תשע"ז מושווים לנתוני קבוצת הרשויות הדומות שכוללת כעת את הרשויות מרקע חברתי-כלכלי גבוה.

בלוח הבא מוצג מספר התלמידים שנבחנו ברשות המקומית במבחן בעברית לכיתות ה'. בתרשים שלאחריו מוצגים נתוני הציון הכולל (בסולם רב-שנתי) של התלמידים בבתי-הספר דוברי העברית ברשות. לצד נתוני הרשות מוצגים נתונים ארציים מקבילים.

לוח 1: מספר התלמידים שנבחנו ברשות בעברית לכיתות ה'

שנה	מס' נבחים	מס' בתי"ס
תשס"ח	-	-
תשס"ט	-	-
תש"ע	-	-
תשע"א	89	2
תשע"ב	-	-
תשע"ג	-	-
תשע"ה	-	-
תשע"ו	-	-
תשע"ז	102	2

תרשים 1: הישגי התלמידים ברשות (בסולם רב-שנתי) בעברית לכיתות ה'

* בשנת תשע"ד לא התקיימו מבחני הישגים.
הערה: כאשר מספר הנבחים ברשות הנו קטן במיוחד או שנתוני הרשות חסרים, נתוני הרשות אינם מוצגים בתרשים.

לתשומת לבך

בשנת 2016 פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את הסיווג העדכני של הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים. נתוני תשע"ו ותשע"ז הנוגעים לקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה מבוססים על הסיווג הנוכחי, בעוד נתוני הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה בשנים הקודמות מבוססים על הסיווגים שהיו תקפים באותן שנים. להסבר נוסף ר' פרק ההקדמה.

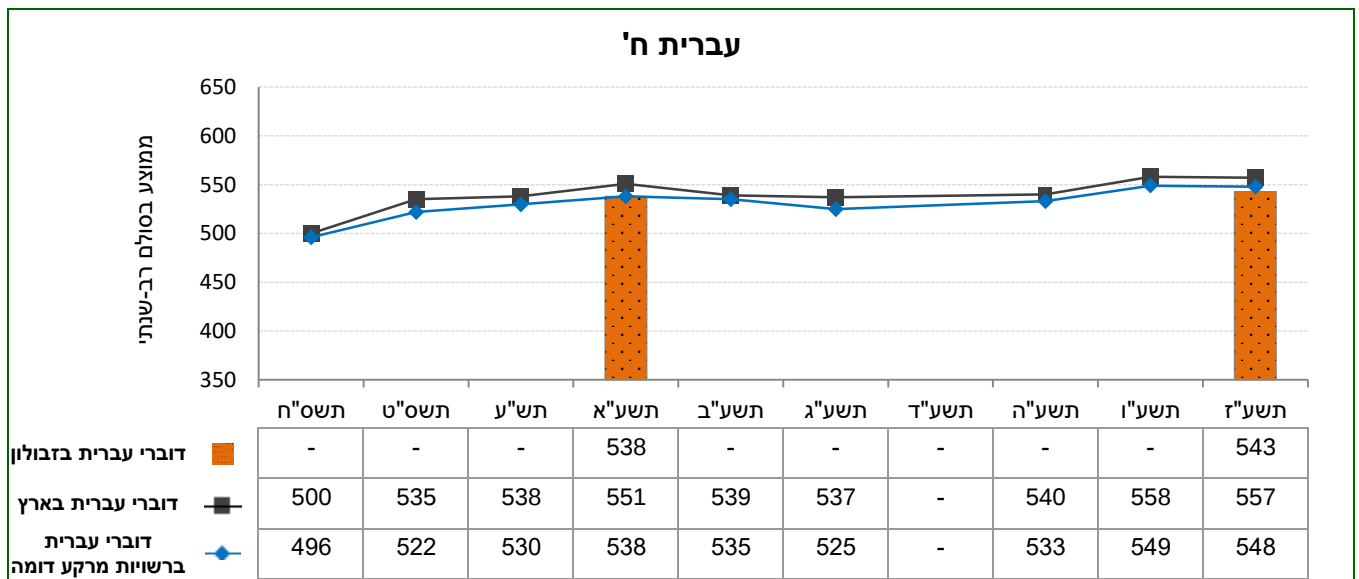
2. המבחן בעברית לכיתות ח' – הישגי התלמידים ברשות

בלוח הבא מוצג מספר התלמידים שנבחנו ברשות המקומית במבחן בעברית לכיתות ח'. בתרשים שלאחריו מוצגים נתוני הציון הכולל (בסולם רב-שנתי) של התלמידים בבתי-הספר דוברי העברית ברשות. לצד נתוני הרשות מוצגים נתונים ארציים מקבילים.

לוח 2: מספר התלמידים שנבחנו ברשות בעברית לכיתות ח'

שנה	מס' נבחנים	מס' בתי"ס
תשס"ח	-	-
תשס"ט	-	-
תש"ע	-	-
תשע"א	155	2
תשע"ב	-	-
תשע"ג	-	-
תשע"ה	-	-
תשע"ו	-	-
תשע"ז	134	2

תרשים 2: הישגי התלמידים ברשות (בסולם רב-שנתי) בעברית לכיתות ח'

* בשנת תשע"ד לא התקיימו מבחני הישגים.
הערה: כאשר מספר הנבחנים ברשות הנו קטן במיוחד או שנתוני הרשות חסרים, נתוני הרשות אינם מוצגים בתרשים.

לתשומת לבך

בשנת 2016 פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את הסיווג העדכני של הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים. נתוני תשע"ו ותשע"ז הנוגעים לקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה מבוססים על הסיווג הנוכחי, בעוד נתוני הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה בשנים הקודמות מבוססים על הסיווגים שהיו תקפים באותן שנים. להסבר נוסף ר' פרק ההקדמה.

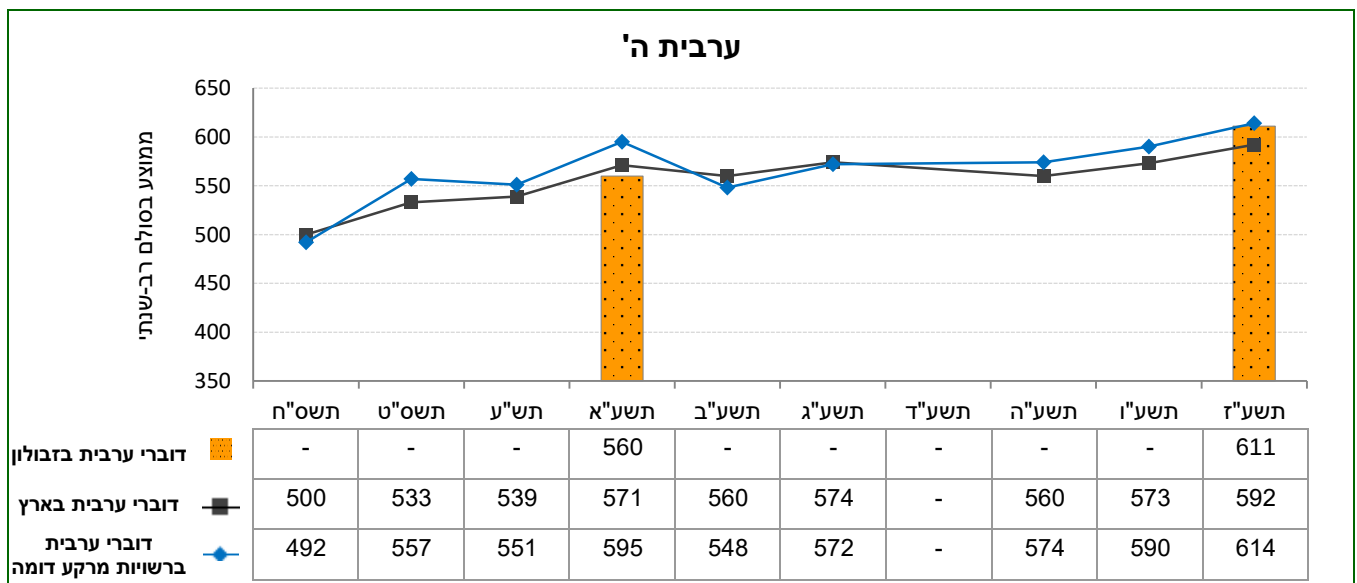
3. המבחן בערבית לכיתות ה' – הישגי התלמידים ברשות

בלוח הבא מוצג מספר התלמידים שנבחנו ברשות המקומית במבחן בערבית לכיתות ה'. בתרשים שלאחריו מוצגים נתוני הציון הכולל (בסולם רב-שנתי) של התלמידים בבתי-הספר דוברי הערבית ברשות. לצד נתוני הרשות מוצגים נתונים ארציים מקבילים.

לוח 3: מספר התלמידים שנבחנו ברשות בערבית לכיתות ה'

שנה	בתי"ס דוברי ערבית	
	מס' נבחים	מס' בתי"ס
תשס"ח	-	-
תשס"ט	-	-
תש"ע	-	-
תשע"א	71	2
תשע"ב	-	-
תשע"ג	-	-
תשע"ה	-	-
תשע"ו	-	-
תשע"ז	48	2

תרשים 3: הישגי התלמידים ברשות (בסולם רב-שנתי) בערבית לכיתות ה'

* בשנת תשע"ד לא התקיימו מבחני הישגים.

הערה: כאשר מספר הנבחים ברשות הנו קטן במיוחד או שנתוני הרשות חסרים, נתוני הרשות אינם מוצגים בתרשים.

לתשומת לבך

בשנת 2016 פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את הסיווג העדכני של הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים. נתוני תשע"ו ותשע"ז הנוגעים לקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה מבוססים על הסיווג הנוכחי, בעוד נתוני הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה בשנים הקודמות מבוססים על הסיווגים שהיו תקפים באותן שנים. להסבר נוסף ר' פרק ההקדמה.

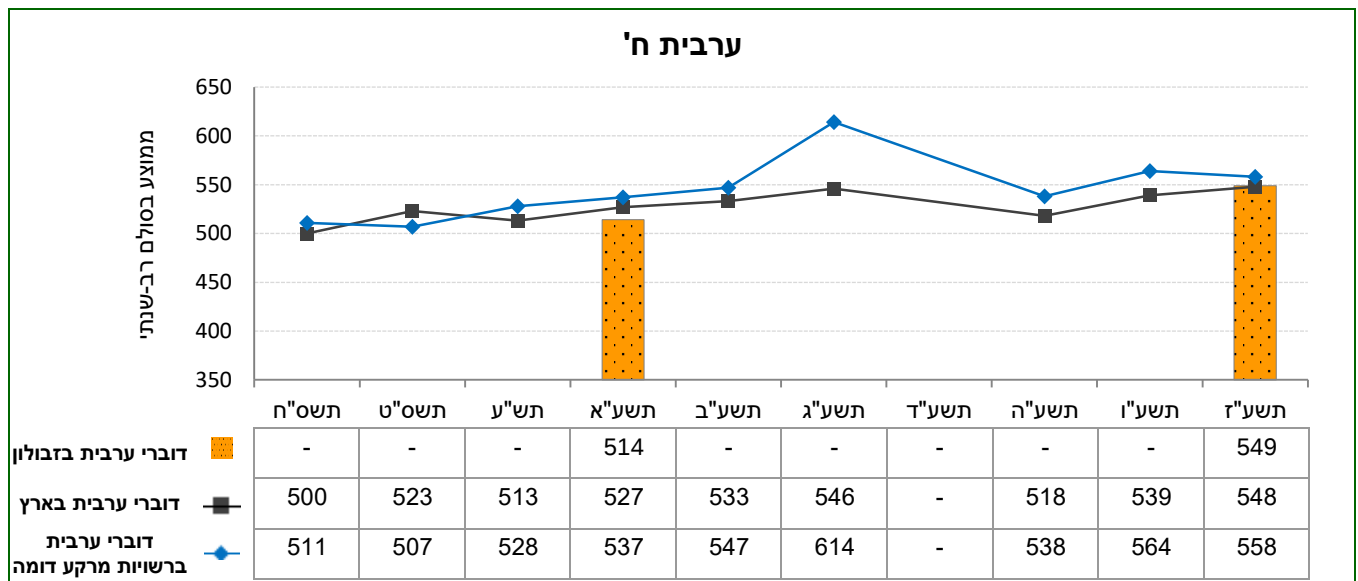
4. המבחן בערבית לכיתות ח' – הישגי התלמידים ברשות

בלוח הבא מוצג מספר התלמידים שנבחנו ברשות המקומית במבחן בערבית לכיתות ח'. בתרשים שלאחריו מוצגים נתוני הציון הכולל (בסולם רב-שנתי) של התלמידים בבתי-הספר דוברי הערבית ברשות. לצד נתוני הרשות מוצגים נתונים ארציים מקבילים.

לוח 4: מספר התלמידים שנבחנו ברשות בערבית לכיתות ח'

שנה	בתי"ס דוברי ערבית	
	מס' נבחים	מס' בתי"ס
תשס"ח	-	-
תשס"ט	-	-
תש"ע	-	-
תשע"א	58	2
תשע"ב	-	-
תשע"ג	-	-
תשע"ה	-	-
תשע"ו	-	-
תשע"ז	61	2

תרשים 4: הישגי התלמידים ברשות (בסולם רב-שנתי) בערבית לכיתות ח'

* בשנת תשע"ד לא התקיימו מבחני הישגים.

הערה: כאשר מספר הנבחים ברשות הנו קטן במיוחד או שנתוני הרשות חסרים, נתוני הרשות אינם מוצגים בתרשים.

לתשומת לבך

בשנת 2016 פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את הסיווג העדכני של הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים. נתוני תשע"ו ותשע"ז הנוגעים לקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה מבוססים על הסיווג הנוכחי, בעוד נתוני הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה בשנים הקודמות מבוססים על הסיווגים שהיו תקפים באותן שנים. להסבר נוסף ר' פרק ההקדמה.

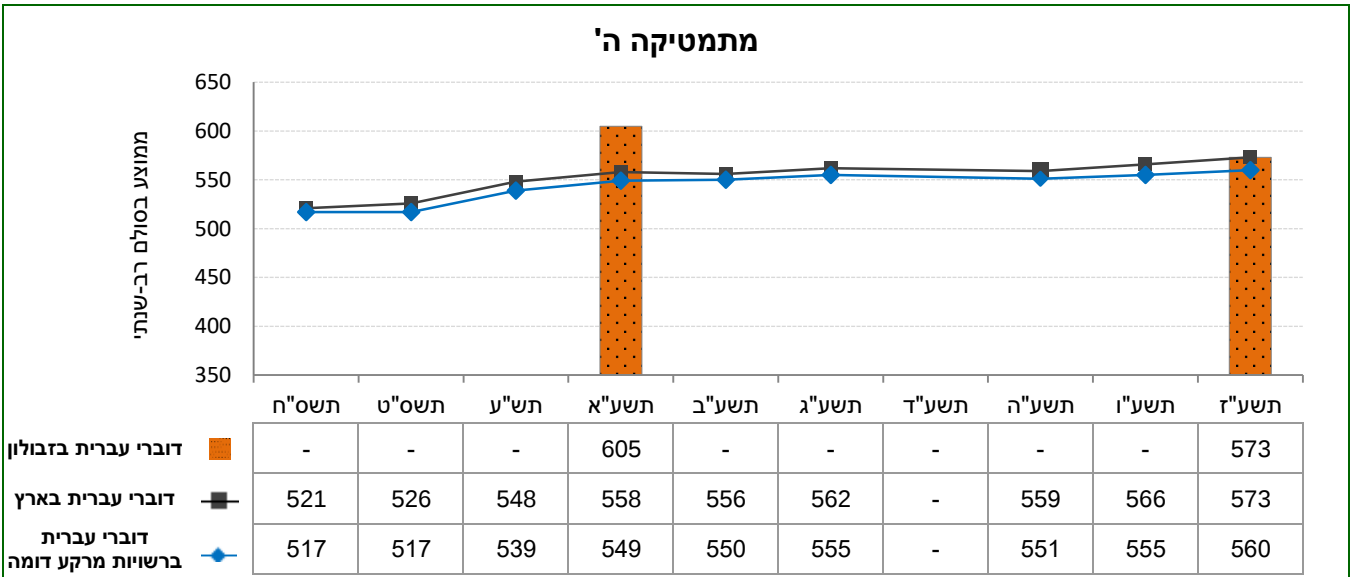
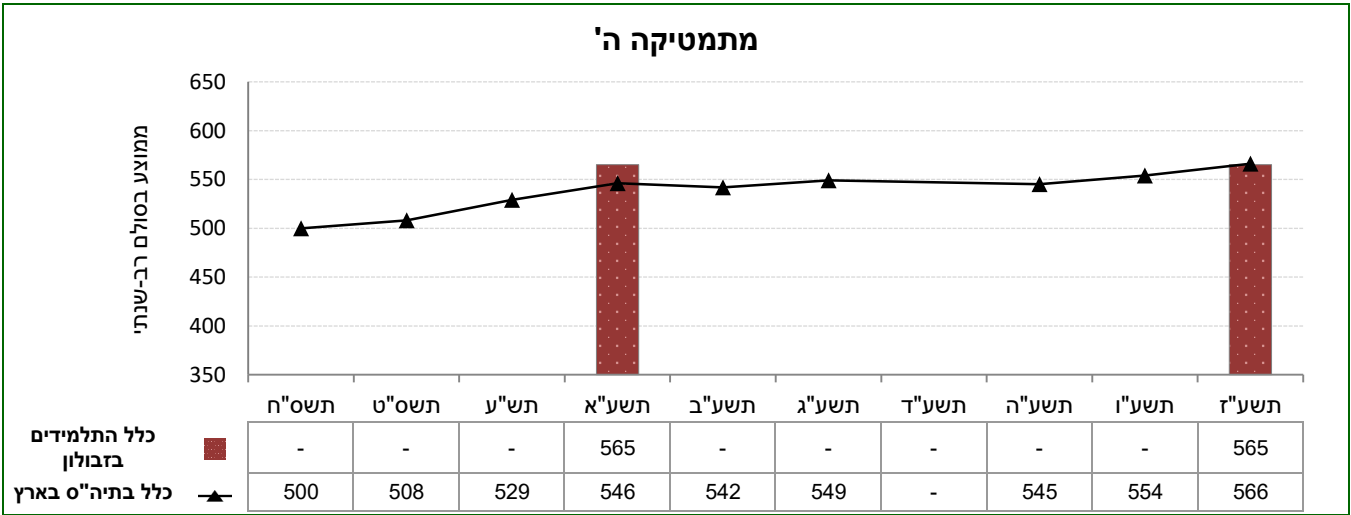
5. המבחן במתמטיקה לכיתות ה' – הישגי התלמידים ברשות

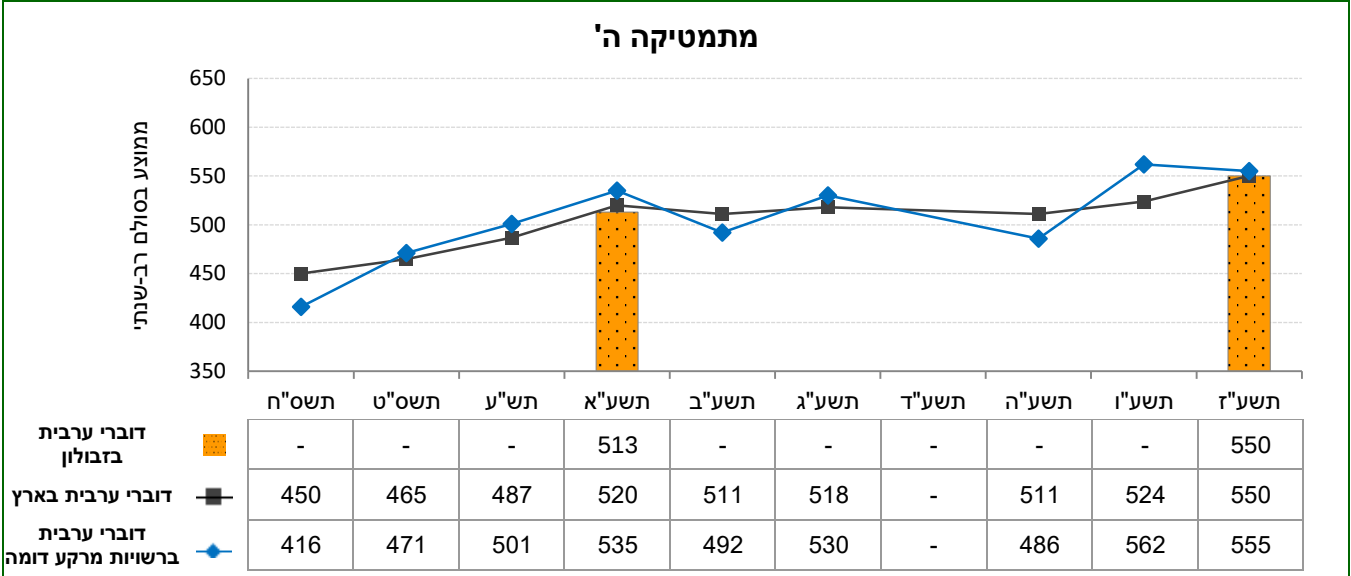
בלוח הבא מוצג מספר התלמידים שנבחנו ברשות המקומית במבחן במתמטיקה לכיתות ה'. בתרשים שלאחריו מוצגים נתוני הציון הכולל (בסולם רב-שנתי) של התלמידים בכלל בתי-הספר ובחלוקה לבתי-ספר דוברי עברית ודוברי ערבית ברשות. לצד נתוני הרשות מוצגים נתונים ארציים מקבילים.

לוח 5: מספר התלמידים שנבחנו ברשות במתמטיקה לכיתות ה'

שנה	בתי"ס דוברי עברית		בתי"ס דוברי ערבית		כלל בתי"ס	
	מס' נבחנים	מס' בתי"ס	מס' נבחנים	מס' בתי"ס	מס' נבחנים	מס' בתי"ס
תשס"ח	-	-	-	-	-	-
תשס"ט	-	-	-	-	-	-
תש"ע	-	-	-	-	-	-
תשע"א	91	2	71	2	162	4
תשע"ב	-	-	-	-	-	-
תשע"ג	-	-	-	-	-	-
תשע"ה	-	-	-	-	-	-
תשע"ו	-	-	-	-	-	-
תשע"ז	104	2	57	2	161	4

תרשים 5: הישגי התלמידים ברשות (בסולם רב-שנתי) במתמטיקה לכיתות ה'

* בשנת תשע"ד לא התקיימו מבחני הישגים.
הערה: כאשר מספר הנבחנים ברשות הנו קטן במיוחד או שנתוני הרשות חסרים, נתוני הרשות אינם מוצגים בתרשים.

לתשואת לבק

בשנת 2016 פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את הסיווג העדכני של הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים. נתוני תשע"ו ותשע"ז הנוגעים לקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה מבוססים על הסיווג הנוכחי, בעוד נתוני הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה בשנים הקודמות מבוססים על הסיווגים שהיו תקפים באותן שנים. להסבר נוסף ר' פרק ההקדמה.

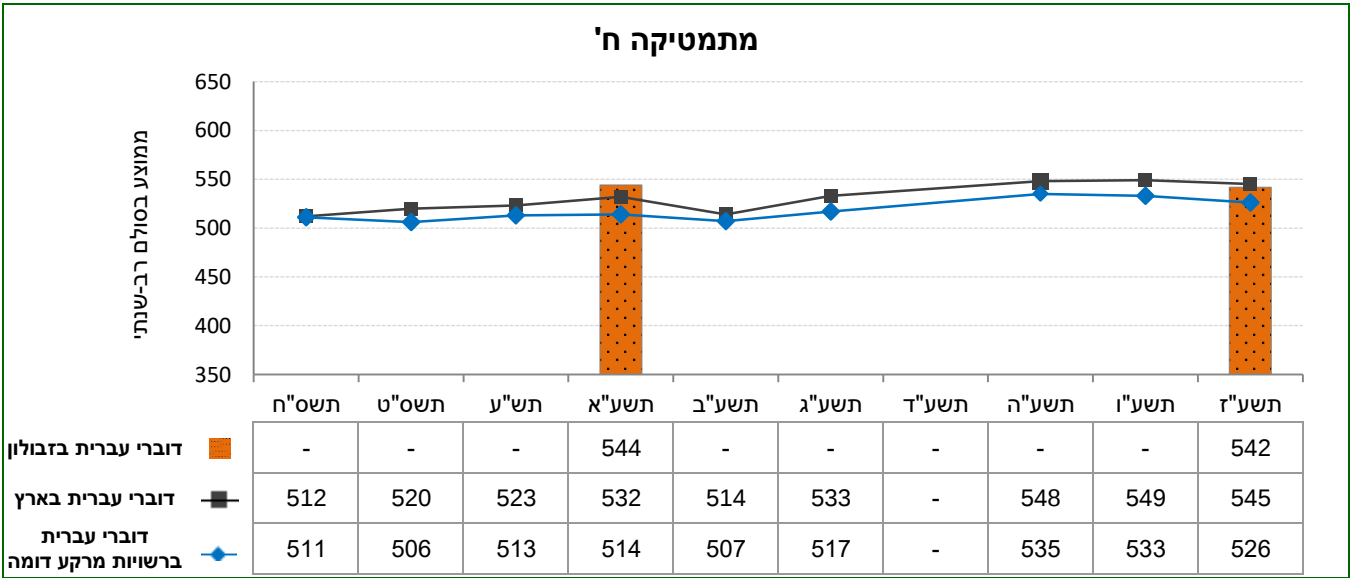
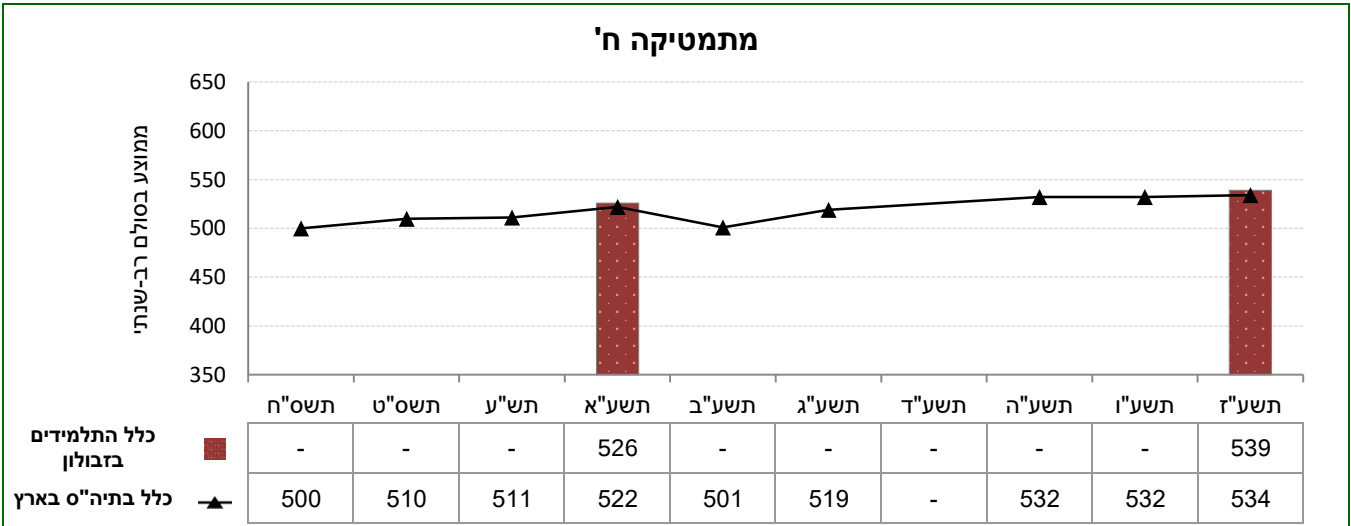
6. המבחן במתמטיקה לכיתות ח' – הישגי התלמידים ברשות

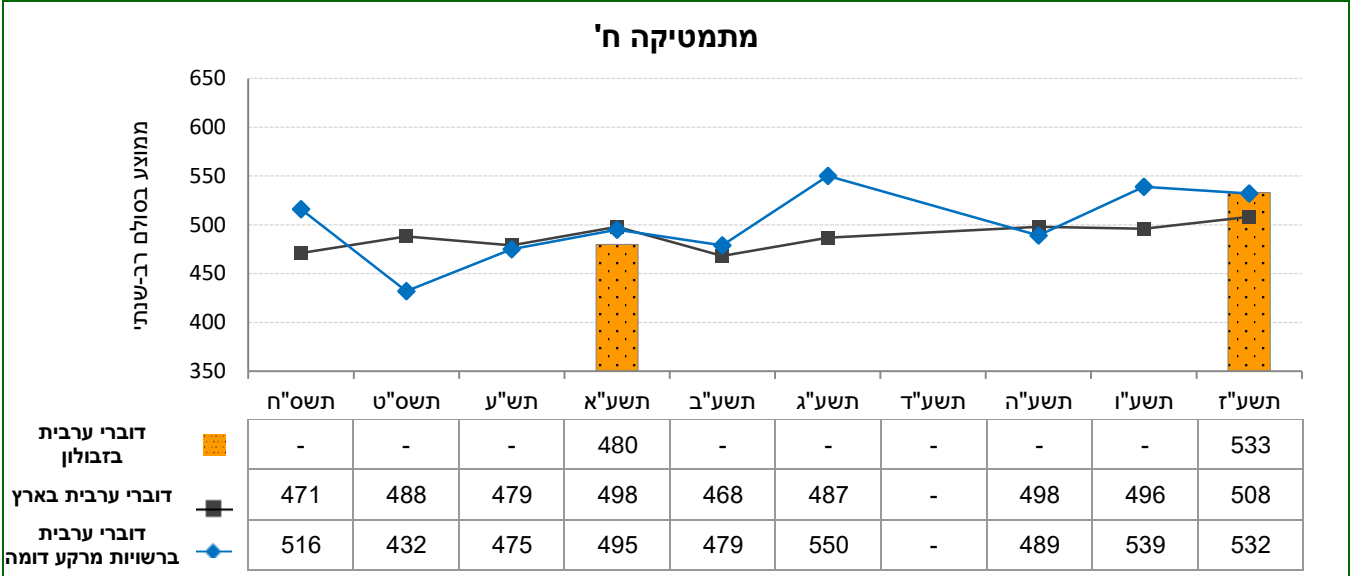
בלוח הבא מוצג מספר התלמידים שנבחנו ברשות המקומית במבחן במתמטיקה לכיתות ח'. בתרשים שלאחריו מוצגים נתוני הציון הכולל (בסולם רב-שנתי) של התלמידים בכלל בתי-הספר ובחלוקה לבתי-ספר דוברי עברית ודוברי ערבית ברשות. לצד נתוני הרשות מוצגים נתונים ארציים מקבילים.

לוח 6: מספר התלמידים שנבחנו ברשות במתמטיקה לכיתות ח'

שנה	בתי"ס דוברי עברית		בתי"ס דוברי ערבית		כלל בתי"ס	
	מס' נבחנים	מס' בתי"ס	מס' נבחנים	מס' בתי"ס	מס' נבחנים	מס' בתי"ס
תשס"ח	-	-	-	-	-	-
תשס"ט	-	-	-	-	-	-
תש"ע	-	-	-	-	-	-
תשע"א	159	2	62	2	221	4
תשע"ב	-	-	-	-	-	-
תשע"ג	-	-	-	-	-	-
תשע"ה	-	-	-	-	-	-
תשע"ו	-	-	-	-	-	-
תשע"ז	133	2	65	2	198	4

תרשים 6: הישגי התלמידים ברשות (בסולם רב-שנתי) במתמטיקה לכיתות ח'

* בשנת תשע"ד לא התקיימו מבחני הישגים.
הערה: כאשר מספר הנבחנים ברשות הנו קטן במיוחד או שנתוני הרשות חסרים, נתוני הרשות אינם מוצגים בתרשים.

לתשואת לבק

בשנת 2016 פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את הסיווג העדכני של הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים. נתוני תשע"ו ותשע"ז הנוגעים לקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה מבוססים על הסיווג הנוכחי, בעוד נתוני הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה בשנים הקודמות מבוססים על הסיווגים שהיו תקפים באותן שנים. להסבר נוסף ר' פרק ההקדמה.

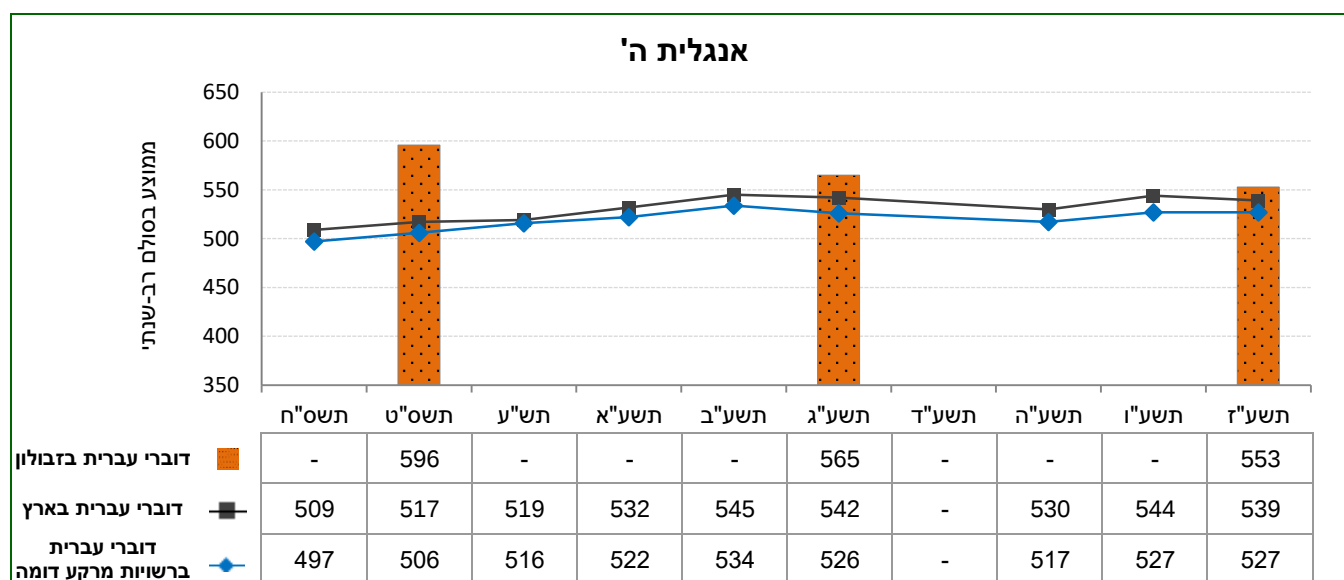
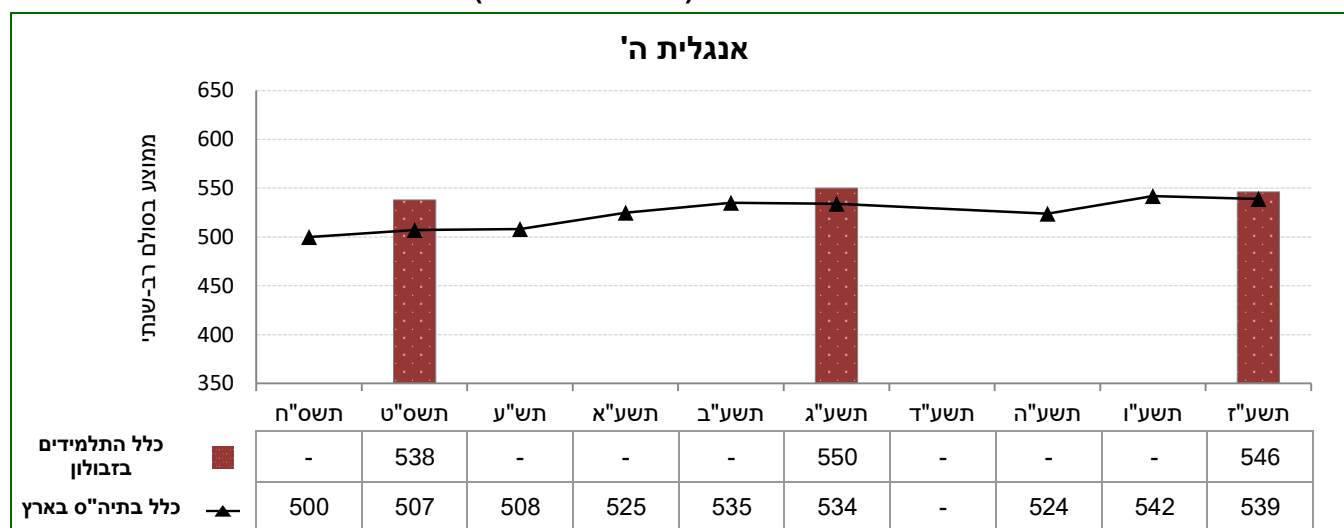
7. המבחן באנגלית לכיתות ה' – הישגי התלמידים ברשות

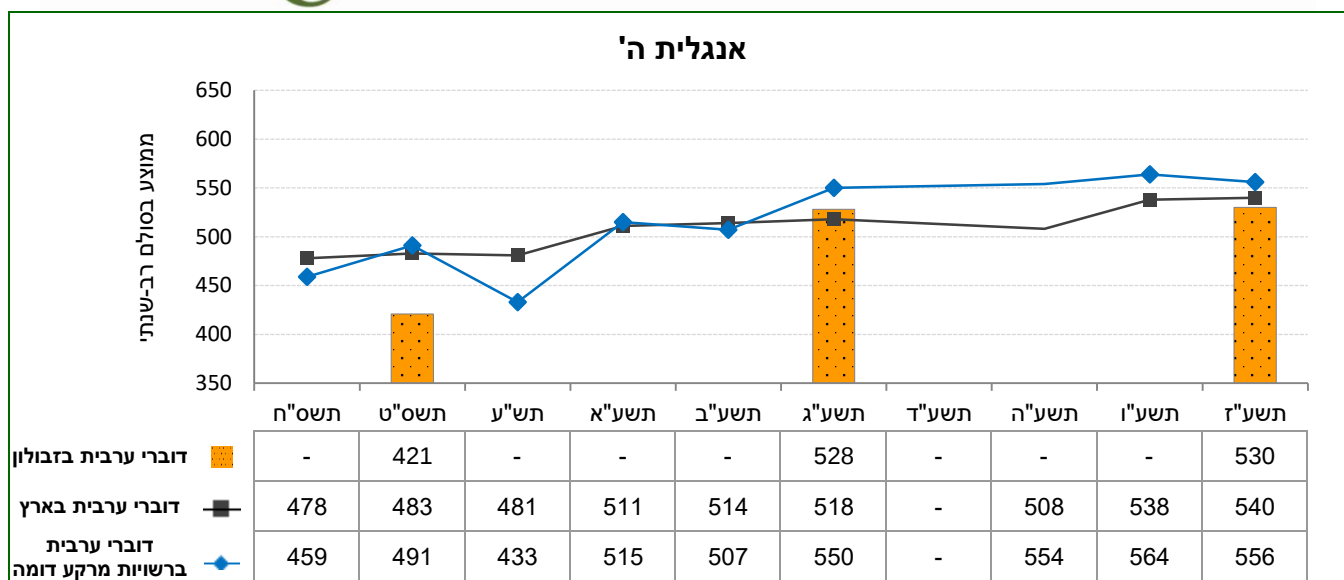
בלוח הבא מוצג מספר התלמידים שנבחנו ברשות המקומית במבחן באנגלית לכיתות ה'. בתרשים שלאחריו מוצגים נתוני הציון הכולל (בסולם רב-שנתי) של התלמידים בכלל בתי-הספר ובחלוקה לבתי-ספר דוברי עברית ודוברי ערבית ברשות. לצד נתוני הרשות מוצגים נתונים ארציים מקבילים.

לוח 7: מספר התלמידים שנבחנו ברשות באנגלית לכיתות ה'

שנה	בתי"ס דוברי עברית		בתי"ס דוברי ערבית		כלל בתי"ס	
	מס' נבחנים	מס' בתי"ס	מס' נבחנים	מס' בתי"ס	מס' נבחנים	מס' בתי"ס
תשס"ח	-	-	-	-	-	-
תשס"ט	84	2	41	1	125	3
תש"ע	-	-	-	-	-	-
תשע"א	-	-	-	-	-	-
תשע"ב	-	-	-	-	-	-
תשע"ג	96	2	64	2	160	4
תשע"ה	-	-	-	-	-	-
תשע"ו	-	-	-	-	-	-
תשע"ז	107	2	54	2	161	4

תרשים 7: הישגי התלמידים ברשות (בסולם רב-שנתי) באנגלית לכיתות ה'

* בשנת תשע"ד לא התקיימו מבחני הישגים.
הערה: כאשר מספר הנבחנים ברשות הנו קטן במיוחד או שנתוני הרשות חסרים, נתוני הרשות אינם מוצגים בתרשים.

לתשואת לבק

בשנת 2016 פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את הסיווג העדכני של הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים. נתוני תשע"ו ותשע"ז הנוגעים לקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה מבוססים על הסיווג הנוכחי, בעוד נתוני הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה בשנים הקודמות מבוססים על הסיווגים שהיו תקפים באותן שנים. להסבר נוסף ר' פרק ההקדמה.

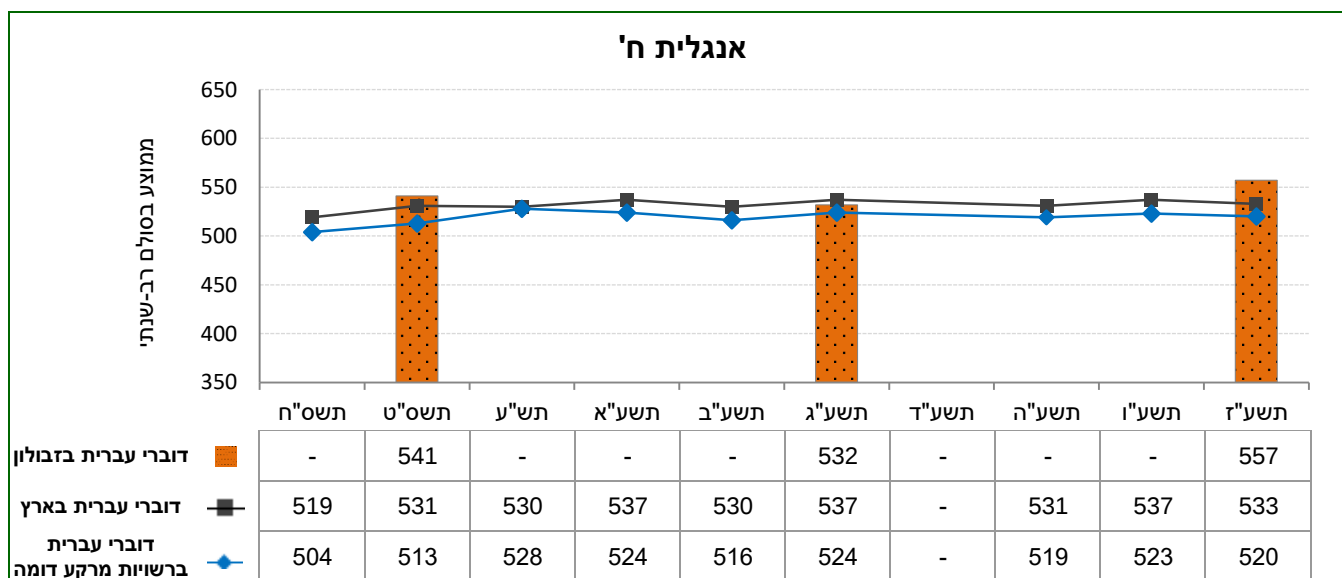
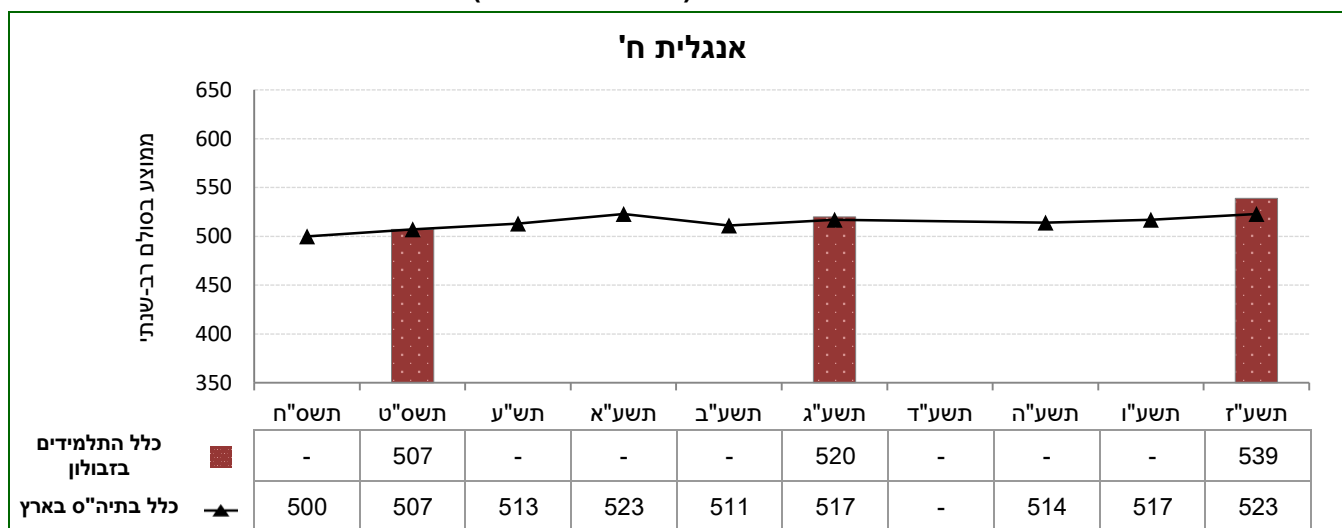
8. המבחן באנגלית לכיתות ח' – הישגי התלמידים ברשות

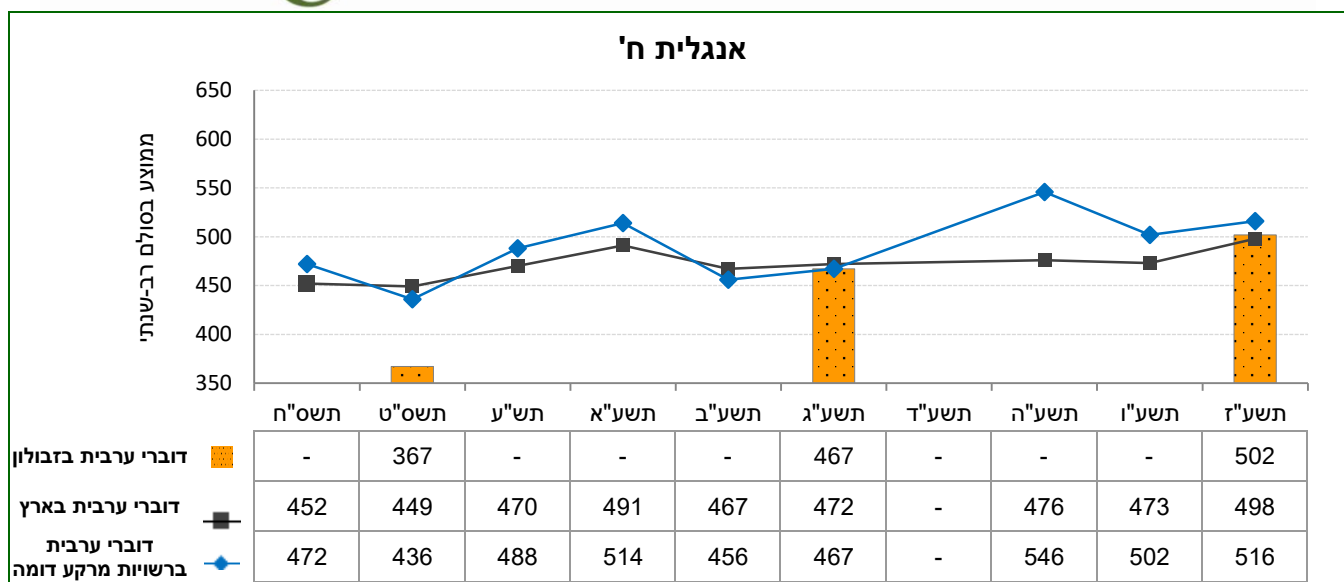
בלוח הבא מוצג מספר התלמידים שנבחנו ברשות המקומית במבחן באנגלית לכיתות ח'. בתרשים שלאחריו מוצגים נתוני הציון הכולל (בסולם רב-שנתי) של התלמידים בכלל בתי-הספר ובחלוקה לבתי-ספר דוברי עברית ודוברי ערבית ברשות. לצד נתוני הרשות מוצגים נתונים ארציים מקבילים.

לוח 8: מספר התלמידים שנבחנו ברשות באנגלית לכיתות ח'

שנה	בתי"ס דוברי עברית		בתי"ס דוברי ערבית		כלל בתי"ס	
	מס' נבחנים	מס' בתי"ס	מס' נבחנים	מס' בתי"ס	מס' נבחנים	מס' בתי"ס
תשס"ח	-	-	-	-	-	-
תשס"ט	141	2	35	1	176	3
תש"ע	-	-	-	-	-	-
תשע"א	-	-	-	-	-	-
תשע"ב	-	-	-	-	-	-
תשע"ג	210	2	48	2	258	4
תשע"ה	-	-	-	-	-	-
תשע"ו	-	-	-	-	-	-
תשע"ז	130	2	65	2	195	4

תרשים 8: הישגי התלמידים ברשות (בסולם רב-שנתי) באנגלית לכיתות ח'

* בשנת תשע"ד לא התקיימו מבחני הישגים.
הערה: כאשר מספר הנבחנים ברשות הנו קטן במיוחד או שנתי הרשות חסרים, נתוני הרשות אינם מוצגים בתרשים.

לתשואת לבק

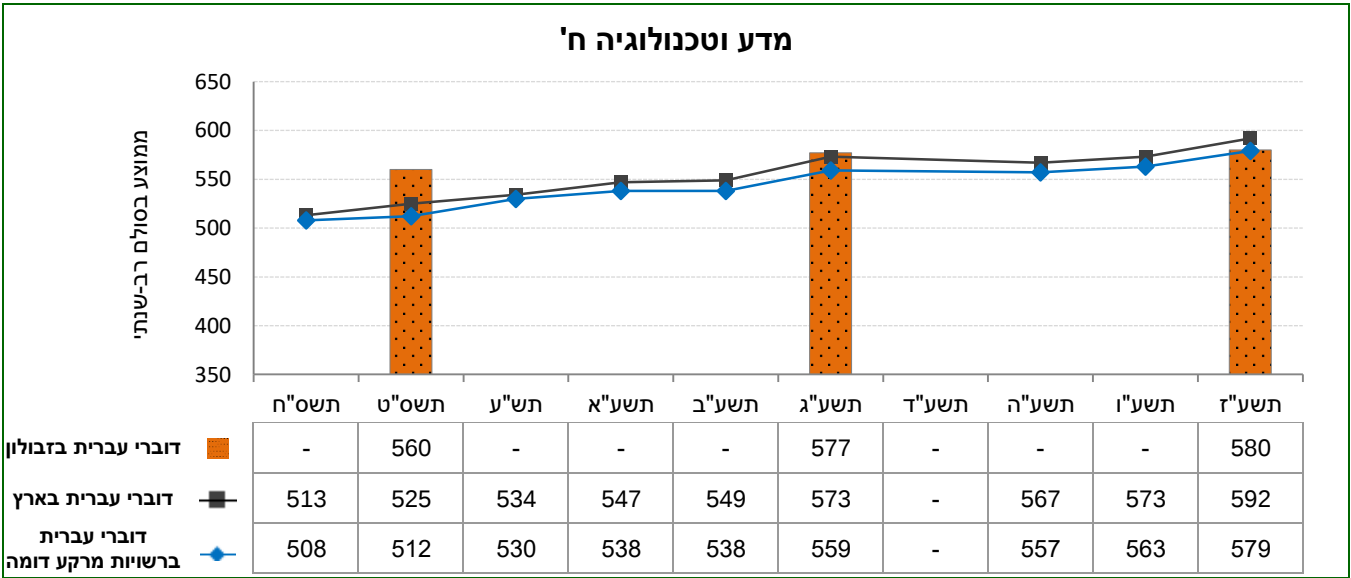
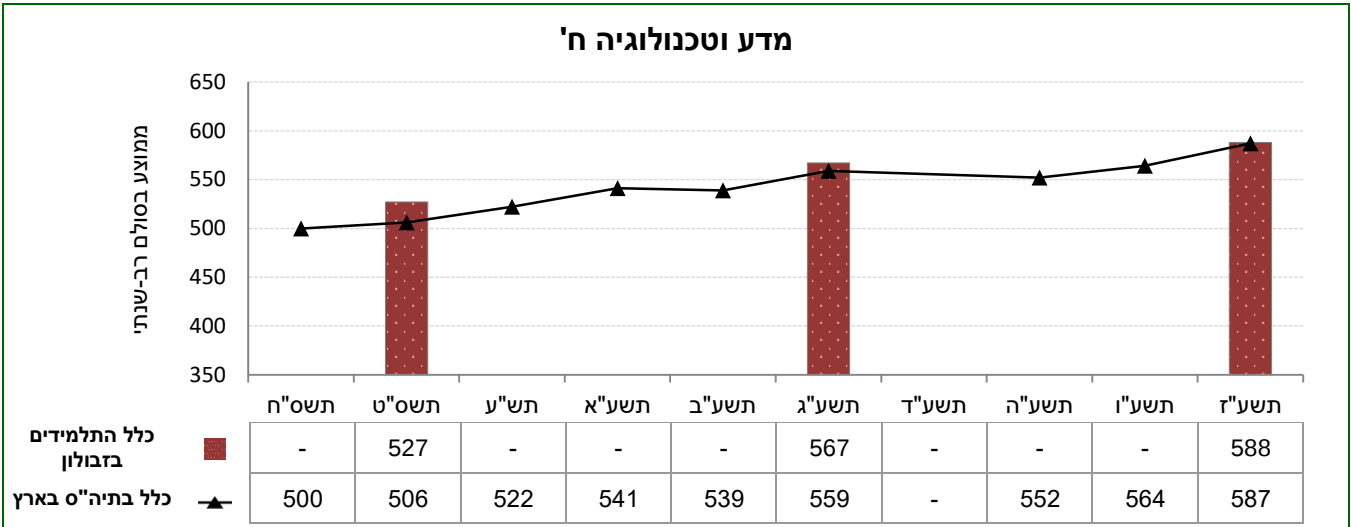
בשנת 2016 פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את הסיווג העדכני של הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים. נתוני תשע"ו ותשע"ז הנוגעים לקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה מבוססים על הסיווג הנוכחי, בעוד נתוני הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה בשנים הקודמות מבוססים על הסיווגים שהיו תקפים באותן שנים. להסבר נוסף ר' פרק ההקדמה.

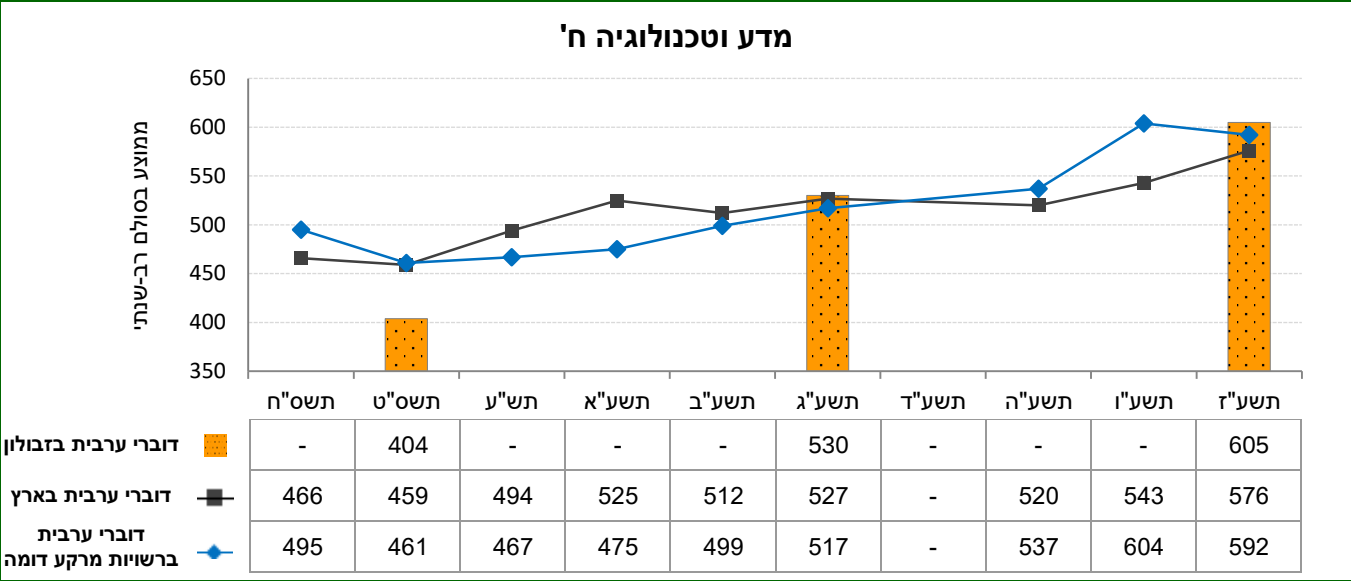
בלוח הבא מוצג מספר התלמידים שנבחנו ברשות המקומית במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'. בתרשים שלאחריו מוצגים נתוני הציון הכולל (בסולם רב-שנתי) של התלמידים בכלל בתי-הספר ובחלוקה לבתי-ספר דוברי עברית ודוברי ערבית ברשות. לצד נתוני הרשות מוצגים נתונים ארציים מקבילים.

לוח 9: מספר הנבחנים ברשות במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'

שנה	בתי"ס דוברי עברית		בתי"ס דוברי ערבית		כלל בתי"ס	
	מס' נבחנים	מס' בתי"ס	מס' נבחנים	מס' בתי"ס	מס' נבחנים	מס' בתי"ס
תשס"ח	-	-	-	-	-	-
תשס"ט	132	2	35	1	167	3
תש"ע	-	-	-	-	-	-
תשע"א	-	-	-	-	-	-
תשע"ב	-	-	-	-	-	-
תשע"ג	205	2	51	2	256	4
תשע"ה	-	-	-	-	-	-
תשע"ו	-	-	-	-	-	-
תשע"ז	130	2	61	2	191	4

תרשים 9: הישגי התלמידים ברשות (בסולם רב-שנתי) במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'

* בשנת תשע"ד לא התקיימו מבחני הישגים.
הערה: כאשר מספר הנבחנים ברשות הנו קטן במיוחד או שנתוני הרשות חסרים, נתוני הרשות אינם מוצגים בתרשים.

לתשומת לבך

בשנת 2016 פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את הסיווג העדכני של הרשויות המקומיות לאשכולות חברתיים-כלכליים. נתוני תשע"ו ותשע"ז הנוגעים לקבוצת הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה מבוססים על הסיווג הנוכחי, בעוד נתוני הרשויות מרקע חברתי-כלכלי דומה בשנים הקודמות מבוססים על הסיווגים שהיו תקפים באותן שנים. להסבר נוסף ר' פרק ההקדמה.

תיאורי המבחנים בשנת תשע"ז

המבחן בעברית לכיתות ה'

המבחן בעברית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני בהתבסס על תכנית הלימודים לבית-הספר היסודי.

המבחן, המפרט, מיפוי המבחן והמחווה נמצאים באתר האינטרנט של ראמ"ה, <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף".

הנושאים שנבדקו במבחן הם:

- **הבנת הנקרא** – הנושא נבדק באמצעות טקסטים משתי סוגות: סיפור וטקסט מידע. כל טקסט לווה בשאלות אשר התייחסו לארבעת ממדי ההבנה האלה:

א. **הבנת המשמעות הגלויה בטקסט** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא להבין את מה שנכתב באופן מפורש בטקסט, וכן להבין כיצד הכתוב בטקסט קשור למידע כלשהו שמחפש הקורא. המידע עשוי להופיע במשפט, בפסקה או בטקסט כולו. ממד זה נבדק במבחן באמצעות שאלות שבהן נדרש התלמיד לאתר פרטי מידע מפורשים בטקסט, לזהות רעיונות, הגדרות והסברים הכתובים באופן מפורש בטקסט, לארגן מחדש פרטי מידע מפורשים, לזהות קשרים לוגיים המפורשים בטקסט ועוד.

ב. **הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא להשלים פערי משמעות הקיימים בטקסט. ממד זה נבדק במבחן באמצעות שאלות שבהן נדרש התלמיד להבין מסרים עיקריים מהטקסט, להבין את המשמעות של מילים וביטויים מתוך ההקשר, להבין אזכורים, להבין רעיונות ויחסים לוגיים המשתמעים מתוך הכתוב ועוד.

ג. **פרשנות, עיבוד ויישום** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא לעבד את המידע ולבנות משמעות רחבה בעקבות הקריאה. בהקשר זה הקורא מסתמך על תפיסתו את העולם ועל הידע והניסיון שלו כדי ליצור פרשנות מעוגנת בטקסט. ממד זה נבדק במבחן באמצעות שאלות שבהן נדרש התלמיד להעלות השערות על סמך הכתוב, לגבש תובנות בנוגע לתהליכים, מסרים, מניעים ורגשות העולים מן הטקסט, להשוות ולמזג בין רעיונות, ליישם את הנלמד מן הטקסט בהקשרים אחרים ועוד.

ד. **בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים** – תוכניים, מבניים ולשוניים – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא לבדוק כיצד המשמעות מוצגת בטקסט. כלומר, ביכולת הקורא להשתמש באופן יעיל ומושכל בידע שלו על סוגות, על מבנים של טקסט, על אמצעים רטוריים ועל מוסכמות לשוניות ולבחון אותם ביחס למטרות הכתיבה. ממד זה נבדק במבחן באמצעות שאלות בהן נדרש התלמיד להעריך את מטרות הטקסט הראשי וטקסטים נלווים, את הזיקות בין הטקסטים, את הרלוונטיות של הטקסט למטרות הקורא, את עמדתו של הכותב, את תרומתם של רכיבי המבנה להבנת התוכן ועוד.

- **לשון** – הנושא נבדק באמצעות שאלות שהן בזיקה לטקסטים ובודקות מיומנויות כמו התאמה במין ובמספר בין שמות עצם, פעלים ושמות תואר; זיהוי זמנים וגופים של הפועל ושימוש תקני בהם.
- **הבעה בכתב** – הנושא נבדק במבחן באמצעות מטלת כתיבה בהיקף של כעשר שורות וכן על פי ניסוח תשובות לשאלות שנכללו בפרק הבנת הנקרא.

המבחן בעברית לכיתות ח'

המבחן בעברית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני בהתבסס על תכנית הלימודים המעודכנת לבית-הספר העל-יסודי ועל חוזר המפמ"ר לכיתות ז'-ט'.

המבחן, המפרט, מיפוי המבחן והמחווה נמצאים באתר האינטרנט של ראמ"ה, <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף".

הנושאים שנבדקו במבחן הם:

- **הבנת הנקרא** – הנושא נבדק באמצעות טקסטים משתי סוגות: טקסט טיעוני/שכנוע וטקסט מידע. כל טקסט לווה בשאלות אשר התייחסו לשלושת ממדי ההבנה הבאים:
 - א. **איתור מידע** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא לאתר פרטי מידע מפורשים בטקסט ולארגן אותם. ממד זה נבדק במבחן באמצעות שאלות שבהן נדרש התלמיד לאתר מידע בטקסט המרכזי ובטקסטים הנלווים, לזהות קשרים לוגיים גלויים בין פרטי מידע שונים, לזהות את הרצף הכרונולוגי בטקסט וכד'.
 - ב. **פרשנות והיסק** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא להבין את הטקסט הנקרא באופן מעמיק יותר ושלם. ממד זה נבדק במבחן באמצעות שאלות שבהן נדרש מהתלמיד להבין את הרעיון המרכזי בטקסט, להבין קשרים לוגיים שאינם גלויים בטקסט בין משפטים ובין פסקאות בטקסט, למיין ולהשוות בין פרטי מידע, למזג פרטי מידע מחלקים שונים בטקסט, להבין עמדות המוצגות בטקסט, להסיק מסקנות וכד'.
 - ג. **הערכה וביקורת** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הערכה וביקורת של תוכן הטקסט ושל הלשון והמבנה. מיומנות זו מחייבת את הקורא לקשר מידע מהטקסט עם ידע ממקורות אחרים. ממד זה נבדק במבחן באמצעות שאלות שבהן נדרש התלמיד להעריך/לבקר באופן מנומק את תוכן הטקסט, את מבנהו ואת בהירותו, להעריך ולבקר עמדות שונות המוצגות בטקסט, להעריך את לשון הטקסט, להשוות או לקשר בין המידע שבטקסט ובין ידע חיצוני או עמדות אישיות ועוד.
- **לשון ומטה-לשון** – הנושא נבדק באמצעות שאלות שהן בדיקה לטקסטים ובודקות מיומנויות כמו, למשל, הבנה של מבנה המילה, הבחנה בין חלקי הדיבור, הכרת צורות הפועל (למשל: פעיל, סביל), הכרת הצירוף השמני (סמיכות, שם עצם ושם תואר), הכרת התפקיד של סימני הפיסוק, הכרת שם המספר ושימוש תקין בו וכד'.
- **הבעה בכתב** – הנושא נבדק באמצעות מטלה של כתיבת טיעון בהיקף של כחמש עשרה שורות.

המבחן בערבית לכיתות ה'

המבחן בערבית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום השפה הערבית מתוך תכנית הלימודים לבית-הספר היסודי.

המבחן, המפרט, מיפוי המבחן והמחווה נמצאים באתר האינטרנט של ראמ"ה, <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף".

הנושאים שנבדקו במבחן הם:

- **הבנת הנקרא** – הנושא נבדק באמצעות טקסטים משתי סוגות: טקסט נרטיבי וטקסט עיוני. כל טקסט לווה בשאלות אשר התייחסו לממדי ההבנה הבאים:
 - א. **הבנת המשמעות הגלויה בטקסט** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא לאתר מידע מפורש בטקסט, לזהות קשרים לוגיים מפורשים, לארגן פרטי מידע מפורשים בטקסט על פי קריטריונים נתונים וכד'.
 - ב. **הבנת המשמעות הסמויה בטקסט** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא להעמיק ולהבין מעבר למה שמוצהר מפורשות בטקסט. עליו להבין מילים וביטויים מתוך הקשר, להבין קשרים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט, לרבות רצף כרונולוגי, להבין רעיונות מרכזיים המשתמעים מהטקסט, ליצור הכללות וכד'.
 - ג. **פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות ומידע** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות להעלות השערות בהסתמך על הכתוב, ליישם את הנלמד בטקסט, לאפיין דמויות על סמך הכתוב וכד'.
 - ד. **הערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא לבחון את הטקסט באופן ביקורתי. עליו להעריך את מטרתו של הטקסט, להבחין באווירה ובנימה של הסיפור, להעריך את עמדתו של הכותב, להבין את תפקידם של רכיבי המבנה ושל הרכיבים הלשוניים וכד'.
- **ידע לשוני** – הנושא נבדק באמצעות שאלות שהן בזיקה לטקסטים ובודקות מיומנויות כמו הכרת מונחים ומושגים לשוניים, זיהוי והבנה של רכיבים במערכת הצורות והתחביר, הכרת התפקיד של סימני הפיסוק והשימוש בהם.
- **הבעה בכתב** – הנושא נבדק במבחן באמצעות מטלת כתיבה בהיקף של כעשר שורות.

המבחן בערבית לכיתות ח'

המבחן בערבית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום השפה הערבית מתוך תכנית הלימודים לבית-הספר העל-יסודי.

המבחן, המפרט, מיפוי המבחן והמחווה נמצאים באתר האינטרנט של ראמ"ה, <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף".

הנושאים שנבדקו במבחן הם:

- **הבנת הנקרא** – הנושא נבדק באמצעות טקסטים משתי סוגות: טקסט מידעי וטקסט טיעוני. כל טקסט לווה בשאלות אשר התייחסו לממדי ההבנה הבאים:
 - א. **הבנת המשמעות הגלויה בטקסט** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא לאתר מידע מפורש בטקסט, לאתר הגדרות מפורשות בטקסט, לזהות קשרים לוגיים מפורשים, לארגן פרטי מידע מפורשים בטקסט על פי קריטריונים נתונים וכד'.
 - ב. **הבנת המשמעות הסמויה בטקסט** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא להעמיק מעבר למה שמוצג מפורשות בטקסט. עליו להבין מילים וביטויים מתוך הקשר, להבין הקשרים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט, לרבות רצף כרונולוגי, להבין רעיונות מרכזיים המשתמעים מהטקסט, לאפיין דמויות על סמך הכתוב וכד'.
 - ג. **פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות ומידע** – ממד הבנה זה עוסק במיומנות של הקורא להעלות השערות בהסתמך על הכתוב, ליישם את הנלמד מהטקסט, להבחין בין עובדה לדעה, ליצור הכללות וכד'.
 - ד. **הערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים** – ממד זה עוסק במיומנות של הקורא לבחון את הטקסט באופן ביקורתי. עליו להעריך את מטרתו של הטקסט, להעריך את עמדתו של הכותב, להבין את תפקידים של רכיבי המבנה ושל הרכיבים הלשוניים וכד'.
- **ידע לשוני** – הנושא נבדק באמצעות שאלות שהן בזיקה לטקסטים ובדקות מיומנויות כמו הכרת מונחים ומושגים לשוניים, זיהוי והבנה של רכיבים במערכת הצורות והתחביר, הכרת התפקיד של סימני הפיסוק והשימוש בהם.
- **הבעה בכתב** – הנושא נבדק במבחן באמצעות מטלת כתיבה בהיקף של כחמש עשרה שורות.

המבחן במתמטיקה לכיתות ה'

המבחן במתמטיקה לכיתות ה' נועד להעריך את שליטת התלמידים בנושאים ובמיומנויות מתוך תכנית הלימודים במתמטיקה התשס"ו (2006).

המבחן, המפרט, מיפוי המבחן והמחווון נמצאים באתר האינטרנט של ראמ"ה, <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף".

הנושאים הראשיים שנבדקו במבחן הם:

- **מספרים שלמים** (מספרים טבעיים)
 - **שברים** (שברים פשוטים ושברים עשרוניים)
 - **גיאומטריה ומדידות** (זוויות, ישרים וקטעים, מצולעים, מרובעים, חישוב אורך, היקף ושטח של מצולעים)
- במסגרת נושאים אלו נבדקו כישורים שונים כמו הכרת מושגים ותכונות, הבנת יחסים ופעולות, יכולת חישוב בדרכים שונות, יכולת אומדן ותובנה מספרית, אוריינות מתמטית ויכולת לתרגם סיטואציות מילוליות שגרתיות ושאינן שגרתיות לייצוגים מתמטיים. כמו כן, המבחן בדק הכרת מושגים ותכונות בתחום הגיאומטריה והמדידות.
- שאלות המבחן היו מגוונות מבחינת אופני התשאלול ומבחינת רמות החשיבה שנדרש התלמיד ליישם:
- א. **שאלות ידע וזיהוי** – שאלות שבהן נבדקו ידע וזיהוי של מושגים ושל עובדות.
 - ב. **שאלות חשיבה אלגוריתמית** – שאלות שבהן נבדקה היכולת לבצע חישובים המבוססים על אלגוריתמים שגרתיים.
 - ג. **שאלות חשיבה תהליכית ותובנה** – שאלות שבהן נבדקה היכולת לקשר בין מושגים, ושאלות שבהן יש למצוא את הפתרון בדרכים המבוססות על תובנה חשבונית.
 - ד. **חיפוש פתוח והנמקות** – שאלות ברמת חשיבה גבוהה שבהן נבדקה היכולת לבצע ניתוח (אנליזה וסינתזה), חיפוש פתוח למציאת דרך לפתרון, חקר והנמקה, פתרון בעיות חקר, ניסוח הנמקות באופן מילולי או מתמטי ועוד.

המבחן במתמטיקה לכיתות ח'

המבחן במתמטיקה לכיתות ח' נועד להעריך את שליטת התלמידים בנושאים מתוך תכנית הלימודים החדשה במתמטיקה, והתבסס על נושאים הנלמדים בכיתות ז'-ח'.

המבחן, המפרט, מיפוי המבחן והמחווון נמצאים באתר האינטרנט של ראמ"ה, <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף".

התחומים שנבדקו במבחן הם:

- התחום המספרי
- התחום האלגברי
- התחום הגיאומטרי

המבחן כלל שאלות מגוונות ואופני תשאול שונים. היו שאלות ששילבו בין תחומים מתמטיים, אחרות שילבו אוריינות מתמטית וסיטואציות מחיי היום-יום. נעשה במבחן שימוש במגוון ייצוגים של תופעות (מילוליים, מספריים, גרפיים וסימבוליים) והתלמידים נדרשו להפעיל אסטרטגיות מתאימות לפתרון. בכל אחד מהתחומים נדרש להשתמש במגוון מושגים, סימנים מקובלים ואלגוריתמים שנלמדו.

שאלות המבחן זימנו חשיבה ברמות שונות שחולקו לשתי קטגוריות רחבות:

- א. שאלות ברמת חשיבה נמוכה** (ידע, זיהוי וחשיבה אלגוריתמית) – שאלות שבהן נבדקה הכרה של מושגים והיכולת לבצע חישובים ולפתור משוואות ואי-שוויונות המבוססים על אלגוריתמים שגורתיים, פשוטים ומורכבים.
- ב. שאלות ברמת חשיבה גבוהה** (חשיבה תהליכית וחיפוש פתוח) – שאלות שבהן נבדקה היכולת לקשר בין מושגים ולהתאים מודל מתמטי לסיטואציה מילולית, שאלות שדרשו ניתוח (אנליזה וסינתזה), חקר והנמקה ומציאת דרך לפתרון שאלות לא שגרתיות.

המבחן באנגלית לכיתות ה'

המבחן באנגלית לכיתות ה' נועד להעריך את שליטת התלמידים בנושאים מתוך תכנית הלימודים באנגלית.

המבחן, המפרט, מיפוי המבחן והמחווה נמצאים באתר האינטרנט של ראמ"ה, <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף".

המבחן הקיף שלושה נושאים:

- **הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts)** – הנושא נבדק באמצעות שתי מטלות שמע, אליהן נלוו מספר שאלות.
- **הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts)** – הנושא נבדק באמצעות שלוש משימות קריאה ברמות קושי עולות: קריאת משפטים, קריאה של קטע קצר וקריאה של קטע ארוך יותר. קטעי הקריאה לוו במספר שאלות הנוגעות אליהם.
- **הבעה בכתב (Written Presentation)** – הנושא נבדק באמצעות מטלות כתיבה בשתי רמות – ברמת המילה וברמת המשפט.

שאלות ההבנה במבחן (הבנת הנשמע והבנת הנקרא) עסקו במיומנויות אלו:

א. **הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension)** – מיומנות זו עוסקת ביכולת של הקורא להבין את המידע המפורש בטקסט. מיומנות זו נבדקה באמצעות שאלות שבהן נדרש התלמיד לאתר מידע רלוונטי בגלוי בטקסט, להעתיק אותו כלשונו או לשכתב אותו.

ב. **אינטגרציה (Integration)** – מיומנות זו עוסקת במיזוג רעיונות או פרטי מידע הכתובים במפורש בתוך הטקסט, אך נמצאים בחלקים שונים בו. מיומנות זו נבדקה באמצעות שאלות שבהן נדרש התלמיד לקשר בין רעיונות שונים בתוך הטקסט.

ג. **הסקה (Inference)** – מיומנות זו עוסקת בהבנה מעמיקה יותר של הרעיונות המובעים בטקסט כשהם אינם מפורשים. בשאלות הבודקות הסקה התלמיד נדרש, למשל, לקשר בין פרטי מידע שבטקסט לבין ידע חיצוני או ניסיון אישי שלו, להבין את הרעיון המרכזי של הטקסט ולזהות את סוג הטקסט על-פי מאפייניו.

ד. **הבעת דעה אישית (Personal Response)** – מיומנות זו עוסקת ביכולת להביע דעה אישית הקשורה בתוכן הטקסט ולנמק אותה. בשאלות הבודקות מיומנות זו על התלמידים להתבסס הן על ההבנה המילולית של הטקסט והן על התפיסות האישיות שלהם.

אינטגרציה, הסקה והבעת דעה אישית מייצגות מיומנויות מסדר חשיבה גבוה (Higher-Order Thinking Skills).

המבחן באנגלית לכיתות ח'

המבחן באנגלית לכיתות ח' נועד להעריך את שליטת התלמידים בנושאים מתוך תכנית הלימודים באנגלית.

המבחן, המפרט, מיפוי המבחן והמחווון נמצאים באתר האינטרנט של ראמ"ה, <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף".

המבחן הקיף שלושה תחומים:

- **הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts)** – הנושא נבדק באמצעות שתי מטלות שמע, אליהן נלוו מספר שאלות.
- **הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts)** – הנושא נבדק באמצעות שלושה קטעי קריאה ברמות קושי עולות. קטעי הקריאה לוו במספר שאלות הנוגעות אליהם.
- **הבעה בכתב (Written Presentation)** – הנושא נבדק באמצעות מטלת כתיבת חיבור בנושא נתון.

שאלות ההבנה במבחן (הבנת הנשמע והבנת הנקרא) עסקו במיומנויות אלו:

- א. הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension)** – מיומנות זו עוסקת ביכולת של הקורא להבין את המידע המפורש בטקסט. מיומנות זו נבדקה באמצעות שאלות שבהן נדרש התלמיד לאתר מידע רלוונטי בגלוי בטקסט, להעתיק אותו כלשונו או לשכתב אותו.
 - ב. אינטגרציה (Integration)** – מיומנות זו עוסקת במיזוג רעיונות או פרטי מידע הכתובים במפורש בתוך הטקסט, אך נמצאים בחלקים שונים בו. מיומנות זו נבדקה באמצעות שאלות שבהן נדרש התלמיד לקשר בין רעיונות שונים בתוך הטקסט.
 - ג. הסקה (Inference)** – מיומנות זו עוסקת בהבנה מעמיקה יותר של הרעיונות המובעים בטקסט כשהם אינם מפורשים. בשאלות הבודקות הסקה התלמיד נדרש, למשל, לקשר בין פרטי מידע שבטקסט לבין ידע חיצוני או ניסיון אישי שלו, להבין את הרעיון המרכזי של הטקסט ולזהות את סוג הטקסט על-פי מאפייניו.
 - ד. הבעת דעה אישית (Personal Response)** – מיומנות זו עוסקת ביכולת להביע דעה אישית הקשורה בתוכן הטקסט ולנמק אותה. בשאלות הבודקות מיומנות זו על התלמידים להתבסס הן על ההבנה המילולית של הטקסט והן על התפיסות האישיות שלהם.
- אינטגרציה, הסקה והבעת דעה אישית מייצגות מיומנויות מסדר חשיבה גבוה (Higher-Order Thinking Skills).

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בדק שליטה בנושאי הליבה הנלמדים בכיתות ז' ו-ח' לפי תכנית הלימודים המעודכנת, ומסמכי מדיניות נוספים שבאחריות מפמ"ר תחום הדעת (מסמך אב, מסמכי התנסויות, מסמך מיומנויות). המבחן, המפרט, מיפוי המבחן והמחווון נמצאים באתר האינטרנט של ראמ"ה, <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף".

הנושאים המרכזיים שנבדקו במבחן היו:

- חומרים
- אנרגיה, כוחות ותנועה
- מערכות אקולוגיות
- מערכות ותהליכים ביצורים חיים

נושא הטכנולוגיה הוא חלק משמעותי מתחום הדעת ולכן השאלות בנושאים השונים שילבו בתוכניהם יישומים טכנולוגיים רלוונטיים.

שאלות המבחן זימנו חשיבה ברמות שונות שחולקו לקטגוריות האלה:

- א. שאלות חשיבה מסדר נמוך** – שאלות שבהן נבדקו ידע והכרה של מושגים, עקרונות ותופעות בנושאי הלימוד בכיתות ז'-ח', כמו גם מיומנות של איתור מידע גלוי מתוך טקסט מדעי.
- ב. שאלות חשיבה מסדר בינוני** – שאלות שבהן נבדקו מיומנויות כמו הבנה של מושגים, עקרונות, תהליכים ותופעות מדעיות ויישום שלהם בהקשרים של המציאות.
- ג. שאלות חשיבה מסדר גבוה** – שאלות שבהן נבדקו מיומנויות כמו יישום ידע ועקרונות בהקשרים חדשים ומיומנויות של חקר מדעי ופתרון בעיות.